
Revisionsrapport

***Granskning av kultur-
och fritidsnämnden***

Sandvikens kommun

Micaela Hedin
Louise Cedemar
Hanna Franck
September 2012

Innehållsförteckning

1.1.	Bakgrund, uppdrag och revisionsfråga	2
1.2.	Metod	2
2.1.	Organisation.....	3
2.2.	Kultur- och fritidsnämndens styrdokument.....	3
2.2.1.	Reglemente.....	3
2.2.2.	Verksamhetsplan.....	3
2.2.3.	Styrkort.....	5
2.2.4.	Intern kontroll.....	5
2.3.	Kultur- och fritidsnämndens förvaltning.....	5
3.1.	Mål och uppdrag	6
3.2.	Forts mål- och uppdrag	7
3.3.	Uppföljning, återrapportering, analys	7
3.4.	Resultat	8
3.5.	Arbetsätt och arbetsformer	9
4.1.	Mål och uppdrag	10
4.2.	Uppföljning, återrapportering, analys och resultat	10
4.3.	Arbetsätt och arbetsformer	11
4.4.	Övriga iakttagelser och slutsatser	12

Sammanfattning med revisionella slutsatser

Kommunens revisorer ska varje år uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och styrelser samt enskilda ledamöter i dessa.

Ett viktigt underlag för revisorernas uttalande är deras bedömning om nämnders och styrelser ansvarsutövande är tillfredsställande. I revisionsplanen för 2012 har revisorerna valt att granska kultur- och fritidsnämndens ledning, styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Kultur- och fritidsnämndens verksamhet har betydelse ur ett kommunperspektiv då verksamheten berör alla kommunens medborgare som har ett behov av ett rikt kultur- och fritidsliv. Enligt kultur- och fritidsnämndens underlag till kommunplan beskrivs att intresset för upplevelseindustrin växer och kultur och fritidsfrågor tillskrivs en större betydelse för regional tillväxt och utveckling. Nämnden beskriver att nämnden ser en ökad efterfrågan på nämndens verksamheter och att dessa såväl fysiskt och kvalitetsmässigt ska motsvara medborgarnas önskemål.

Vi noterar att nämndens verksamhet har stor strategisk betydelse för föreningslivet, Kulturskolan samt den nya mötesplatsen i det planerade Kulturcentrumet. Det är positivt att nämnden ser till att medverka till ungdomars utveckling genom att satsa på barn- och ungdomsverksamhet och att kommunen möjliggör satsningar inom nämndens område.

Vår granskning visar att det finns goda förutsättningar för kultur- och fritidsnämnden att leda, styra, följa upp och kontrollera nämndens verksamhet på ett tillfredsställande sätt. Det finns viktiga områden utifrån enkätsvaren som nämnden behöver diskutera och förstärka, t ex intern kontroll, kvalitet och utbildningsinsatser. Vi bedömer vidare att nämnden ytterligare kan effektivisera sin styrning av verksamheten för att stärka nämndens framtida möjligheter att leda, styra, följa upp och ha kontroll över både verksamhet och ekonomi.

1. Inledning

1.1. Bakgrund, uppdrag och revisionsfråga

Kommunens revisorer ska varje år uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och styrelser samt enskilda ledamöter i dessa.

Ett viktigt underlag för revisorernas uttalande är deras bedömning av om nämnders och styrelsers ansvarsutövande är tillfredsställande.

Utifrån genomförd väsentlighets- och riskanalys har kommunens revisorer i sin revisionsplan för 2012 beslutat om att göra en fördjupad granskning av kultur- och fritidsnämndens ansvarsutövande och uppdrag till PwC att genomföra granskningen.

Revisionsfråga: är kultur- och fritidsnämndens ansvarsutövande tillfredsställande? D v s, är nämndens aktiva åtgärder för att styra, leda, följa upp och kontrollera verksamhet och ekonomi tillfredsställande?

1.2. Metod

Granskningen har genomförts genom;

- Enkät till nämndens ordinarie ledamöter. Nio av elva ledamöter har besvarat enkäten som tar upp frågor avseende fyra områden som är viktiga för att möjliggöra en effektiv styrning; **mål och uppdrag, uppföljning och rapportering, resultat samt arbetssätt och arbetsformer.**
- Avstämningar och intervjuer med:
 - kultur- och fritidsnämndens presidium
 - förvaltningschef
 - ekonom
 - nämndsekreterare/utredare
- Analys av nämndens styr- och uppföljningsdokument bl a reglemente, verksamhetsplan, mål och styrkort, ekonomiska underlag och protokoll.

2. Kultur- och fritidsnämndens förutsättningar

2.1. Organisation

Kultur- och fritidsnämnden består av 11 ledamöter och 11 ersättare.

Antalet tillsvidareanställda uppgick 2012 till ca 80 medarbetare. Det ekonomiska resultatet för nämnden 2011 visade ett underskott om totalt 0,1 mnkr. Renoveringen av Parkbadet, vilket slutfördes hösten 2011 medförde ett stort inkomstbortfall. En översyn av personalbemanning och övriga kostnader bidrog till att underskottet inte blev så stort som befarades.

2.2. Kultur- och fritidsnämndens styrdokument

2.2.1. Reglemente

Enligt reglementet ansvarar nämnden för kommunens kultur- och fritidsverksamhet såsom kulturskola, bibliotek, museer, kommunens konstsamling, föreningsstöd, idrotts och friluftsliv, ungdomsgårdar, kommungemensamma skollosaktiviteter samt verksamheten vid kommungemensamma idrotts-, frilufts- och badanläggningar.

Till nämndens uppgifter hör vidare konsumentvägledning, sjötrafikfrågor, evenemang, kommunövergripande och sektorsövergripande ungdomsfrågor.

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt lotterilagen.

2.2.2. Verksamhetsplan

Enligt verksamhetsplanen för 2012 beskrivs ansvar, verksamheter och uppdrag. I den övergripande verksamhetsanalysen beskrivs att nämnden står inför en händelserik och utmanande verksamhetsperiod med bl a stora behov av underhåll och modernisering i kombination med minskade resurser.

Enligt verksamhetsplanen kommer stort fokus de kommande två åren att ligga på Kulturcentrumprojektet. Ett projekt vars syfte är att på ett effektivt sätt samverka för att ge besökare en öppen mötesplats och som kan utgöra navet i ett nyskapande kulturliv där samverkan och medborgardialog står i centrum. Ett litteraturhus för barn och ungdomar är ett projekt som syftar till att med estetiska former stimulera och utveckla barns läsande. Kulturskolans nya lokaler med teatersal och orkestersal bidrar till en utvecklad kulturskola med nya möjligheter och utbud.

Kulturcentrums lokaler är bokningsbara för studieförbund, föreningar, företag och organisationer. Ungdomsarbetet bedrivs med fria pengar där ungdomars kreativitet och idéer kan möjliggöras. En utmaning blir att tillgodose människors ökade efterfrågan på spontanaktiviteter.

Vidare arbetar nämnden med en fortsatt utveckling av Jernvallenområdet och Göransson Arena till ett idrotts- och evenemangsområde som har få motsvarigheter i Sverige. En visionsgrupp startade i november 2011 ett arbete om ett framtida Jernvallen.

Nämnden har ett viktigt arbete att genom analys och prioriteringar minska nämndens lokalkostnader för att skapa mer resurser till verksamhet. Ett flertal av kommunens idrottshallar används endast kvällstid vilket gör att deras framtid måste utredas ekonomiskt för att motsvara framtida behov. Mer resurser måste läggas på underhåll av fastigheter som nämnden hyr.

Genom ett nyskapande idrotts-, kultur och friluftsliv kan kommunen erbjuda en unik livsmiljö för innevånare och besökare som bidrar till livskvalitet, hälsa och tillväxt.

2.2.2.1. Servicedeklarationer för kultur- och fritidsförvaltningen

Förvaltningen redovisar servicedeklarationer som finns att läsa på hemsidan:

- *Kultur- och fritidsförvaltningen*

Verksamhetsidé

”Vår ambition är att skapa en kultur- och fritidsverksamhet som bidrar till god livskvalitet och som utvecklar stimulerande livsmiljöer. Utbudet är brett och varierat. Här finns arenor för kultur, idrott, bad, friluftsområden och ett rikt föreningsliv.

I våra verksamheter får du alltid ett professionellt och serviceinriktat bemötande och vår information på hemsidorna ska vara aktuell.”

- *Kultur- och fritidskontoret*

Verksamhetsidé för kontoret

”Kultur- och fritidskontoret svarar för information och service till allmänheten, administrativ service för Kultur- och fritidsnämnden samt den egna förvaltningen.”

Naturvårdsarbete

Verksamhetsidé

”Förebyggande naturvårdsarbete och naturbevakning för kommunens räkning.

- Naturbevakning med skötsel av naturreservat på uppdrag från Länsstyrelsen
- Arbete med kommunal fiskeplan samt biotopvårdsarbeten i fiskevårdssyfte
- Fiskevårdsåtgärder i samarbete med med Länsstyrelsen som exempelvis att bevara flodkraftan
- Skötsel av naturbad, underhåll av friluftsanläggningar och motionsspår
- Ansvar för och praktiskt arbete med Dalbrita ungdomsfiske

- Vattenprovtagningar i referenssjöar på uppdrag av SLU
- Mindre reparationer och underhåll av Kultur- och fritidsförvaltningens nyttjade fastigheter”

2.2.3. Styrkort

Nämndens styrkort utgår från kommunens förutsättningar givna av kommunfullmäktiges övergripande styrkort. Styrkortet för 2012 visar nämndens mål och mått.

2.2.4. Intern kontroll

Nämnden har antagit en internkontrollplan för 2012 med interna kontrollmål. Dessa mål ska enligt reglementet om intern kontroll som kommunfullmäktige fastställde 2007 utgå från en riskanalys. Rapportering och uppföljning av den interna kontrollplanen ska ske till nämnden en gång per år.

2.3. Kultur- och fritidsnämndens förvaltning

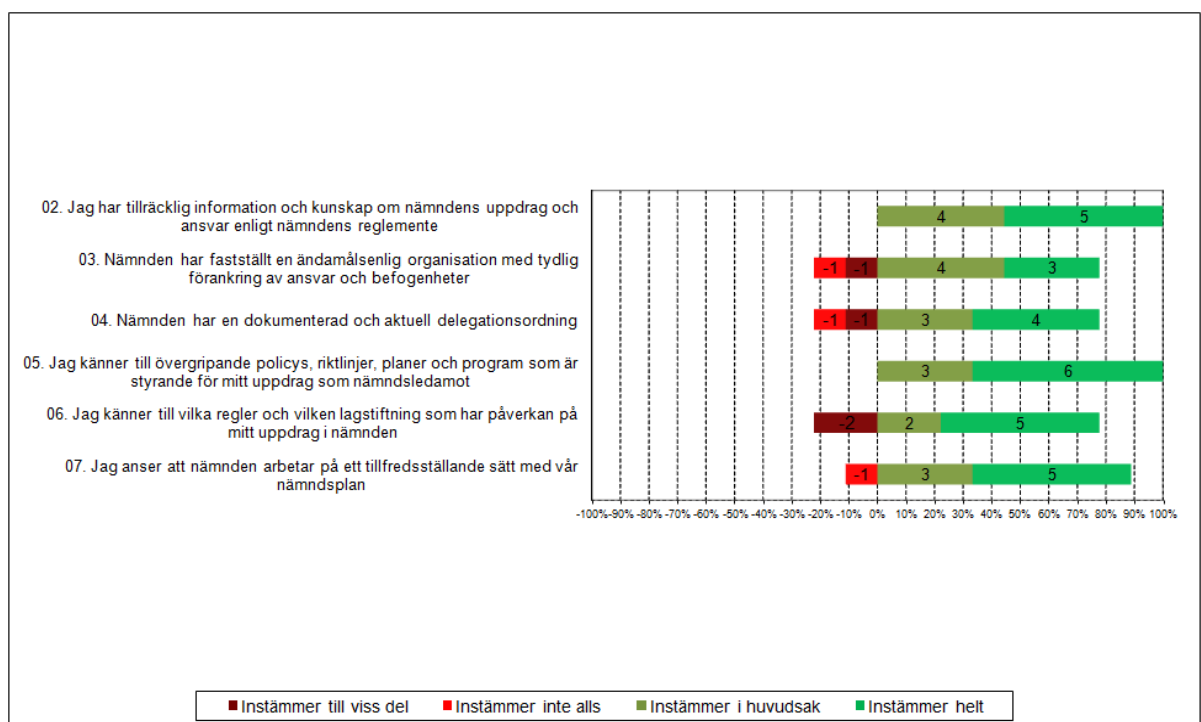
Verksamheten är organiserad i en administrativ enhet inom kultur- och fritidsförvaltningen samt fyra enheter för de olika verksamheterna:

- Parkbadet
- Kulturskolan
- Biblioteken
- Föreningsenheten

3. Redovisning av enkätsvar med revisionella kommentarer

Nedan redovisas svaren från ledamöterna på de påståenden som ställdes i enkäten. Svaren redovisas utifrån svarsskalan "instämmer helt", "instämmer i huvudsak", "instämmer delvis", "instämmer inte alls". Det finns även ett "vet ej"- alternativ.

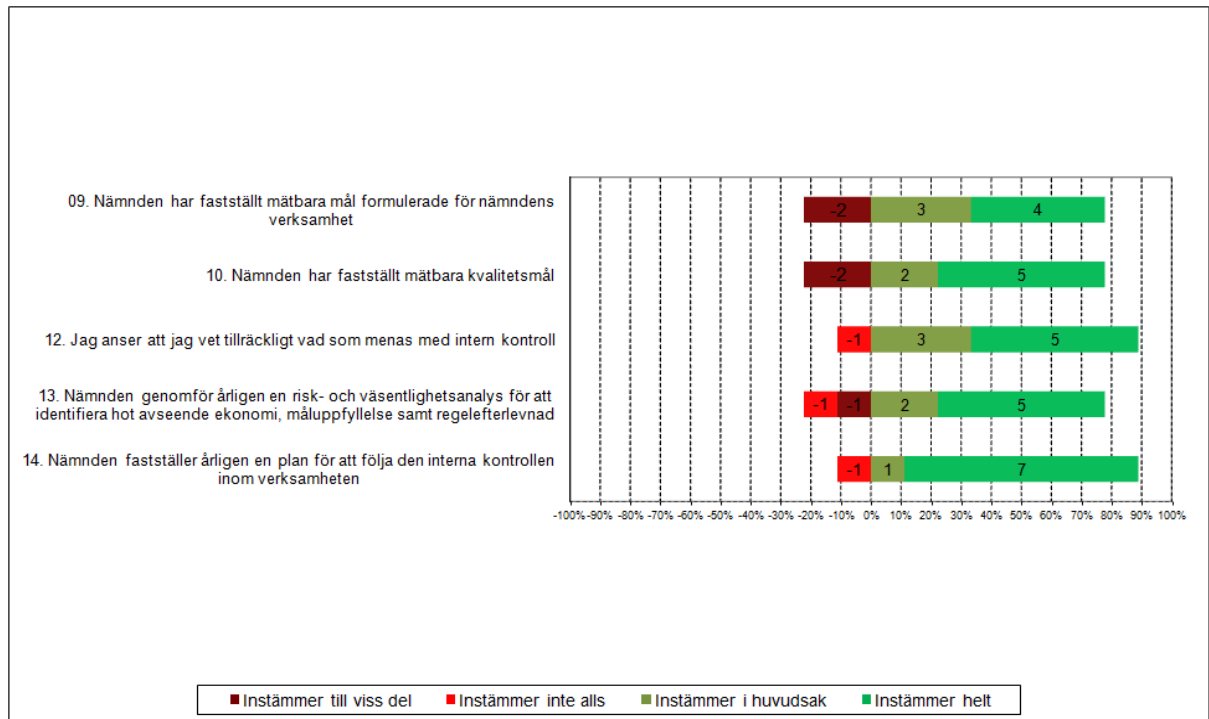
3.1. Mål och uppdrag

Kommentarer:

Av enkätsvaren går att utläsa att de flesta nämndsledamöterna känner till vad som styr nämndens uppdrag utifrån reglementet. Ett förbättringsområde är att diskutera ledamöternas behov av information för att öka kunskapen om arbetet med nämndsplanen, eftersom den är nämndens verktyg att styra och följa upp verksamhet och ekonomi. Vi kan konstatera att det är sex ledamöter som instämmer till viss del/inte alls att nämnden har fastställt en ändamålsenlig organisation på något sätt.

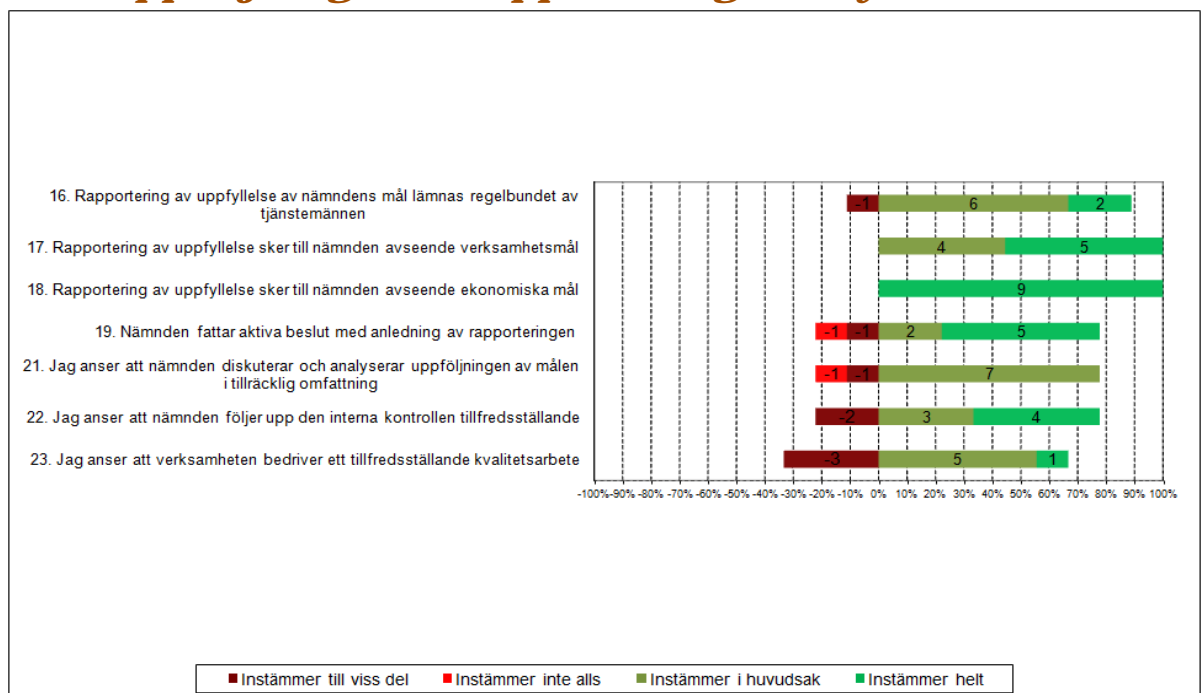
3.2. Forts mål- och uppdrag

Kommentarer:

Vi kan konstatera att nämnden behöver diskutera hur nämndens mål kan bli mer tydliga då fem av nio svarande instämmer till viss del/instämmer i huvudsak att nämnden har fastställt mätbara mål. Nämnden behöver även diskutera vad kvalitet är för nämndens verksamhet, vad som menas med intern kontroll och hur risk- och väsentlighetsanalysen kan hanteras utifrån gemensamma riktlinjer.

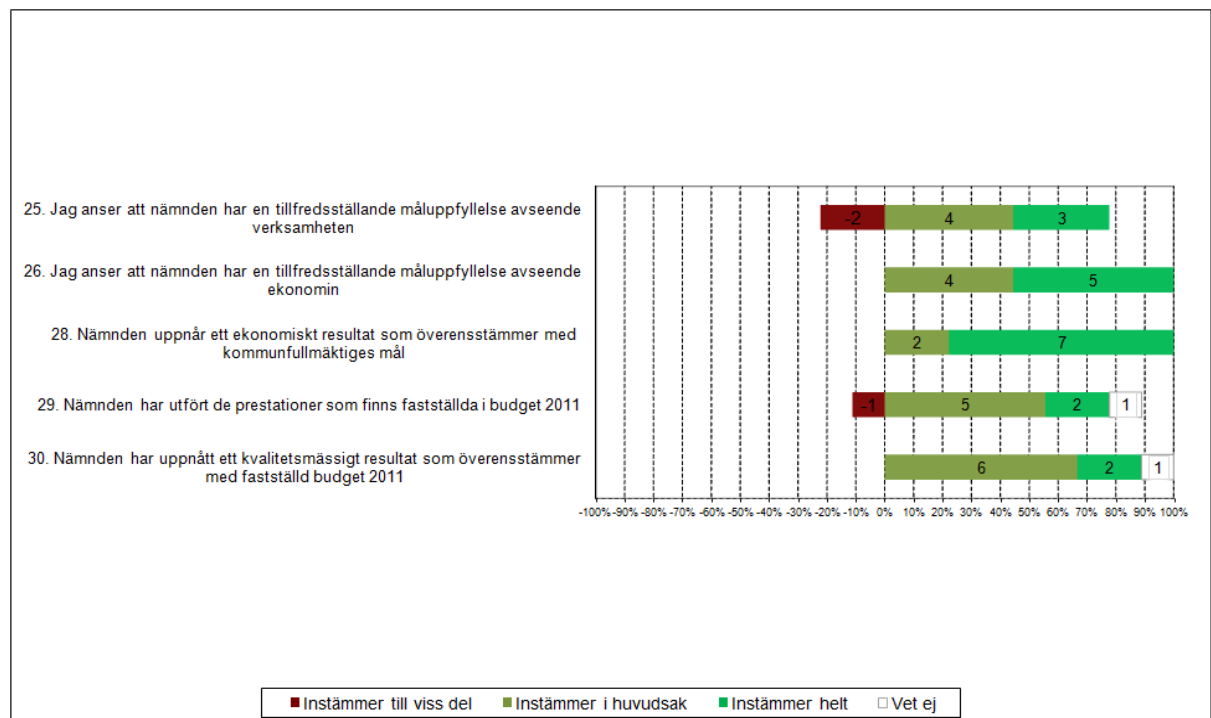
3.3. Uppföljning, återsrapportering, analys

Kommentarer:

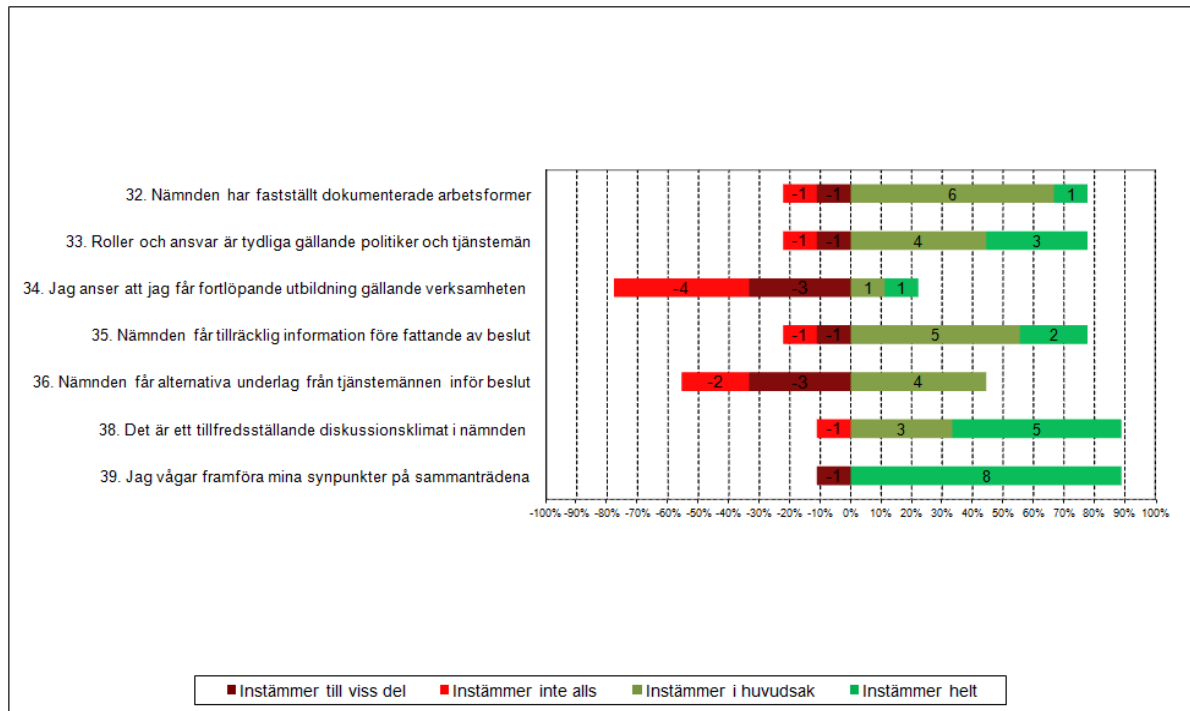
Enligt enkätsvaren behöver nämnden diskutera former för uppföljning, återrapportering och analys eftersom det är spridning på svaren inom detta område. Positivt är att alla ledamöter som besvarat enkäten instämmer helt i att nämnden får rapportering av uppfyllelse avseende ekonomiska mål. Det är väsentligt att nämnden diskuterar vad nämnden ska åstadkomma för resultat för verksamhet och ekonomi samt vilka effekter som nämnden vill uppnå både i ett kort och långt perspektiv.

Även inom detta område indikerar enkätsvaren på att nämnden behöver förbättra och förtydliga arbetet med intern kontroll samt kvalitet.

3.4. Resultat*Kommentarer:*

Både i intervjuer och i enkätsvaren bedömer nämndsledamöter att resultatet i stort sätt är tillfredsstillande gällande verksamhet och ekonomi.

3.5. Arbetssätt och arbetsformer

Kommentarer:

Nämnden behöver diskutera vilka arbetsformer nämnden har, hur roller och ansvar gällande politiker och tjänstemän kan tydliggöras och hur nämnden på ett tydligare sätt kan styra vilka alternativa underlag från tjänstemännen som nämnden vill ha inför fattande av beslut. Ett förbättringsområde att diskutera är hur ledamöter kan få fortlöpande kunskap och utbildning i verksamheten i nämndens verksamhet. Positivt är att flertalet svarande ledamöter instämmer helt/instämmer i huvudsak att det är ett tillfredsställande diskussionsklimat i nämnden och att de vågar framföra sina synpunkter på sammanträdena.

4. Granskningsiakttagelser och revisionell bedömning

4.1. Mål och uppdrag

Revisionella iakttagelser:

Nämndsplanen är en plan för att uppnå nämndens uppdrag utifrån kommunfullmäktiges reglemente, kommunens vision och mål. Den innehåller verksamhetsanalys med verksamhetsförändringar på lång sikt.

Styrkortet för nämnden innehåller nämndsmål och mått anpassade utifrån nämndens verksamhet. Det finns en delegationsordning som nämnden fastställde 2008.

Nämnden har fastställt en internkontrollplan med interna kontrollmål.

Revisionella bedömningar:

Vi bedömer att nämnden har en tillfredsställande nämndsplan för 2012 med ett mål- och styrkort för nämndens verksamhet. Vår bedömning är att dessa är utformade efter kommunens beslutade mål- och resultatstyrning.

Enligt nämndens enkätsvar gällande mål och uppdrag – fråga *"jag anser att vi arbetar tillfredsställande med vår nämndsplan"* bedömer vi att fler ledamöter borde vara mer nöjda med det arbetet. Det är viktigt att nämnden diskuterar varför endast fem av nio ledmöter som bevarat enkäten instämmer helt i påståendet.

Vi rekommenderar nämnden att se över delegationsordningen och vid behov revidera denna.

4.2. Uppföljning, återrapportering, analys och resultat

Revisionella iakttagelser:

Nämnden får ekonomisk information vid varje sammanträde.

Enligt enkätsvaren är ledamöterna mest nöjda med nämndens uppföljning och återrapportering av ekonomin och minst nöjda med hur nämnden följer upp den interna kontrollen. Vi noterar att endast en ledamot som bevarat enkäten instämmer helt i att nämnden bedriver ett tillfredsställande kvalitetsarbete.

I nämndens protokoll finns dokumenterat olika tjänstemäns närvaro och deltagande på nämndens sammanträden under året.

Enligt kommunallagen har nämnden fullt ansvar för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Vi konstaterar att nämnden under 2012 har antagit en intern kontrollplan. Enligt enkätsvaren finns ett önskemål om en större förståelse

och kunskap om vad intern kontroll innebär.

Politiskt fattade beslut innebär oftast att någon form av åtgärd ska utföras. Beslutet bör, om möjligt, åtföljas av information om när åtgärden ska utföras alternativt träda i kraft. I nämndens protokoll för 2012 har till viss del rapporterats verkställighet av beslut.

Revisionella bedömningar:

De områden som nämnden behöver diskutera och besluta om är analys av måluppfyllelse och uppföljning, utvärdering och analys av den interna kontrollen. Vi bedömer att det finns ett behov av att ytterligare förtydliga och klargöra begreppet intern kontroll och även diskutera nämndens risk- och väsentlighetsanalys i samband med det arbetet.

Vi bedömer vidare att det är av stor vikt att alla ledamöter i nämnden förstår hur ekonomin utvecklas och aktivt följer hur verksamheten utvecklas under året och att nämnden styr vilka ekonomiska underlag som nämnden vill ha presenterade. Viktiga och svåra beslut som nämnden måste ta för att hålla sig inom sin ram bygger på de underlag som tjänstemännen tar fram.

Vi bedömer att nämnden behöver diskutera vad som är ett tillfredsställande kvalitetsarbete för verksamheten.

Vi bedömer att nämnden behöver efterfråga en strukturerad och systematisk uppföljning av verkställighet av fattade beslut. Det är ur demokratisk synvinkel viktigt att det finns en återkoppling mellan beslut och verkställighet. Detta framstår som särskilt viktigt i de fall beslutet av någon anledning inte verkställts eller blivit verkställt men i modifierad form i förhållande till uppdraget. Som en del i det interna kontrollarbetet bör någon form av uppföljning av löpande fattade beslut ske. Detta kan ske antingen förslagsvis genom att utdelade uppdrag tidsätts och förs upp på en bevakningslista som redovisas till nämnden en gång per halvår/år.

4.3. Arbetssätt och arbetsformer

Revisionella iakttagelser:

I våra intervjuer uppfattar vi att det är en god stämning i nämnden och att det finns ett förtroende för ledande tjänstemän.

I enkätsvaren finns önskemål om att förtydliga ansvars- och arbetsfördelningen. Det finns även ett stort önskemål om utbildningsinsatser för att få fortlöpande kunskaper om verksamheten.

Revisionella bedömningar:

Vi bedömer att en väsentlig förutsättning för en effektiv styrning är att roller och ansvar - politiker och tjänstemän är tydliga och att förvaltningen får tydliga uppdrag från nämnden.

I vår granskning har det framkommit att det även råder god stämning i förvaltningens ledningsgrupp. Vi bedömer att för att ledningsgruppen skall kunna arbeta effektivt och målinriktat är det viktigt att ledningsgruppen har tydliga uppdrag från nämnden som fokuserar på strategiska framåtsyftande frågor.

4.4. Övriga iakttagelser och slutsatser

Det är positivt att kommunen satsar på bl a Kulturcentrum och möjliggör att nämnden kan satsa på att utveckla kultur- och fritidsverksamheten. Detta är tillfredsställande ur fler synpunkter, dels på grund av att det finns en stor efterfrågan ibland kommunens medborgare att ha ett rikt kultur- och fritidsliv och dels att det bidrar till att bl a stärka kommunens varumärke.

2012-09-14

Micaela Hedin

Projektledare

Pär Månsson

Uppdragsledare